

't Was kort vóór de Paaschvacantie.

In de hoogste klas van de dorpsschool werd druk gewerkt voor de proeven, om mooie cijfers op 't Paaschrapport te hebben. En dan was er in die klas een clubje van zes, die extra hard werkten, en met wie meneer voor sommige vakken wat verder ging dan met de anderen, omdat ze van den zomer toelatingsexamen moesten doen voor de H. B. S. in de stad.

Bij die zes, was ook „Kees van den dokter,” zooals hij altijd genoemd werd. Voor alle vakken was Kees goed, behalve voor rekenen, „daar had hij geen kop voor,” zooals hij zelf verklaarde. Maar meneer zei, dat ze daar bij 't examen niet naar vroegen, en dat Kees zich dus deze maanden eens bijzonder op de rekenkunst moest toeleggen, en dan maar wat minder „zeldzame exemplaren” in zijn aquarium moest brengen. Want het getal leerlingen op de Christelijke school was niet zoo heel groot, en meester Sanders kende zijn volkje op 'n prikje.

Zoo gaf meneer dan op een morgen rekenvraagstukken op, die thuis moesten worden uitgewerkt. Voor het zestal toekomstige H. B. S.-ers had hij voor ieder een afzonderlijk, en hij had ze van verschillende papiertjes afgelezen, Kees had het gezien, en ook waar hij die papiertjes daarna gelegd had: in een boek met grijs omslag. Hier dacht hij aan, toen hij tusschen twaalf en twee zijn opgaaf had doorgelezen, en ze hem heel moeilijk toeleek. Als hij maar even op dat papiertje kon kijken, een paar cijfers zien, dat zou zoo helpen.

En 't leek wel of 't geluk hem diende, want dien middag was hij het eerst in de klas, en juist toen meneer zijn boeken op de lessenaar had gelegd, het grijze bovenop (Kees had het dadelijk herkend) kwam de schoolknecht meneer nog even roepen om naar iets te kijken in 't andere lokaal. In 'n wip stond Kees bij 't grijze boek, herkende met 'n oogopslag *zijn* papiertje, nam 't er uit en krabbelde haastig een paar cijfers na. Daar... had je de anderen,

en door de zijdeur kwam meneer.... geen tijd meer om 't papiertje in 't boek terug te leggen. O! wat had Kees niet gegeven, als 't maar weer veilig in 't boek lag! *Hoe* zou hij 't er in krijgen? Tijdens de geschiedenisles zon hij aldoor op middelen, maar hij zag geen uitweg. Natuurlijk zou meneer 't boek meenemen, en 't papiertje, *zijn* papiertje missen, want *zijn* naam stond er op, dus zou de verdenking op *hem* vallen.

Toen opeens zag hij, hoe hij 't klaar zou spelen. Had *hij* niet juist de week van opruimen? Dan moest je na schooltijd de klas rondgaan, wat niet op z'n plaats lag, op z'n plaats brengen, snippers in de papiermand gooien, en zoo meer. Hij zou 't papiertje in de mand doen, en 't zou dan lijken of het op den grond was gevallen. En zoo deed Kees om vier uur dien middag.

Maar al was hij 't papiertje nu kwijt, en loste hij dien avond zijn vraagstuk goed op met behulp van de even overgeschreven cijfers — met een allesbehalve rustig hart, ging hij den volgenden morgen naar school.

Doch alles ging heel gewoon dien Zaterdagmorgen, aan meneer was niets bijzonders te merken. Alleen vóór 't eindigen zei meneer; „Kees Rens blijft zitten.”

't Gebeurde niet dikwijls, dat meneer een leerling liet blijven, en *als* 't gebeurde was er een bijzondere reden voor. Al de kinderen keken dan ook verwonderd naar „Kees van den dokter.” Wat zou hij uitgevoerd hebben? Hij was toch heel niet ondeugend geweest onder de les!

Kees zelf wist het maar al te goed. Toch probeerde hij zoo gewoon mogelijk te doen — onverschillig.

Vreemd leeg en stil was het in 't lokaal, toen de anderen weg waren. Meneer kwam naar de bank toe en vroeg: „Kees heb je ook een papiertje gezien met jouw naam en jouw vraagstuk er op?”

'n Oogenblik weifelde Kees — en bijna had hij 't eerlijk bekend. Maar de kans om er zonder schuldbekentenis af te komen, was te verleidelijk, en zoo vast mogelijk, maar zonder meneer aan te zien, antwoordde hij: „Nee meneer, maar.... misschien is 't in de papiermand gekomen, 'k zal eens kijken.” En met 'n paar stappen was hij er, blij, dat hij zijn gloeiend gezicht al bukkend kon verbergen. Hij zocht, haalde er 't bewuste papiertje uit, dat hij dadelijk herkende, en vroeg, het overreikend: „Is 't dit, meneer?”

„Ja, dit is 't — vreemd!” zei meneer. En hij bleef even staan denken, en die weinige oogenblikken, wat leken die Kees lang! „Kees,” zei meneer, en zijn stem trilde even; „ik zal je wat

vertellen. Zes jaar geleden nam ik de eerste klas waar, omdat de juffrouw van de kleintjes ziek was. 't Was om dezen tijd, en ik vertelde in de Bijbelsche geschiedenisles van de kruisiging, hoe ze den Heer Jezus aan 't kruis nagelden. Opeens hoorde ik een snik, en een kleine jongen zei snikkend: „Och nee, laten ze ophouden, en Hem niet zoo'n pijn doen!” Die kleine jongen was *jij*. Je wilde toen, dat ze den Heer geen pijn deden, maar ik

vrees, dat *jij* Hem *nu* smart hebt aangedaan. Denk er eens over, of het zoo is."

En Kees kon gaan — ging heen, zonder meneer aan te zien, en met een bijna onhoorbaar: „dag meneer."

Hij had gerekend als 't uitkwam, op 'n geweldig standje, op strafwerk, of een briefje mee naar vader.... 't zou alles makkelijker geweest zijn dan dit. Meneer Sanders had de rechte snaar getroffen bij Kees. Als je kwaad deedt, dan bedroefde je den Heer, dat zei moeder ook altijd, en door wat meneer zei, had hij opeens gevoeld, *hoe* leelijk zijn onwaarheid was. Den heelen dag voelde hij 't als iets naars, wanneer hij er aan dacht, maar er was veel afleiding: bezoek van buitenaf, en vader op de fiets begeleiden naar een verren patiënt. Maar 's avonds in bed, toen kwam 't, of eigenlijk al eerder, toen hij neerknielde voor zijn avondgebed, en toch niet recht bidden kon. Moeder had iets bijzonders aan hem gemerkt, kwam daarom nog eens bij hem, en vroeg: „Wat is er, vent?" Toen kon hij 't niet langer verkroppen, barstte in tranen uit, en vertelde alles. En moeder bad met hem om vergeving.

Zondags na kerktijd ging er een jongen uit eigen beweging naar meneer Sanders — 't was wel een moeilijke gang — en vertelde hem ook alles. Den volgenden dag kreeg hij een anderen rekenvraagstuk, waar hij lang op werken moest, eer hij 't goed had.

Maar nog lang daarna, als Kees in de verzoeking was om iets verkeerd te doen, dacht hij aan de woorden van zijn onderwijzer: „Ik vrees dat *jij* Hem *nu* smart hebt aangedaan." En dat hield hem van 't kwade terug.

